

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Навчально-науковий інститут № 2
Кафедра криміналістичного забезпечення та судових експертиз

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС

полковник поліції

Станіслав ГУСАРЕВ

24. 12 . 2022

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУДОВА ДАКТИЛОСКОПІЧНА ЕКСПЕРТИЗА»

Статус дисципліни – вибіркова

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – право (08)

Спеціальність - право (081)

Освітня програма – право

Форма здобуття вищої освіти – денна

Мова викладання – українська

Форма підсумкового контролю – залік

Київ – 2022

Розробник:

Олена КОФАНОВА – доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту №2 НАВС. Протокол від 03.11.2022 року № 10.

Завідувач кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз

Володимир АТАМАНЧУК

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 24.12.2022 року №4.

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни
Робоча програма переглянута на 2023/2024 н.р. без змін; *зі змінами* (Додаток 1).
протокол засідання кафедри від 14.12.2023 № 8

протокол науково-методичної ради
від 22.12.2023 № 15

Завідувач кафедри

Голова НМР *Гусарев С.Я.*

Робоча програма переглянута на 2024/2025 н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

протокол засідання кафедри
від 05.09 2024 № 1

протокол науково-методичної ради
від 20.09 2024 № 8

Завідувач кафедри

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).

протокол засідання кафедри
від ____ 202_ № ____

протокол науково-методичної ради
від ____ 202_ № ____

Завідувач кафедри

Голова НМР

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система наукових положень дактилоскопії та дактилоскопічної експертизи, а також розроблених на їх основі методики, прийоми, засоби та методи, які використовуються при дослідженні об'єктів дактилоскопічної експертизи.

Мета й завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Судова дактилоскопічна експертиза» є отримання особами, що навчаються, теоретичних знань, умінь і навичок, пов'язаних із використанням криміналістичних засобів, прийомів і методів по виявленню, фіксації, вилученню й дослідженню слідів рук, які використовуються при дослідженні об'єктів дактилоскопічної експертизи.

Навчання має бути спрямоване на формування творчої особистості, інтелектуально активної, здатної самостійно і логічно мислити, аргументовано, на сучасному науковому рівні вирішувати завдання під час виконання судової дактилоскопічної експертизи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Судова дактилоскопічна експертиза» є засвоєння здобувачами предмету, системи та основних понять дисципліни, опанування методиками та методами виконання експертиз у галузі дактилоскопічних досліджень, а саме:

- засвоєння теоретичних положень дактилоскопії;
- вивчення теоретичних основ процесу застосування науково-технічних засобів з метою виявлення слідів папілярних ліній та узорів;
- засвоєння наукових, правових основ і загальнотеоретичних положень дактилоскопічного дослідження;
- набуття здобувачами практичних навичок фіксації, зберігання, обробки та використання отриманої інформації при розслідуванні кримінальних правопорушень.

Пререквізити: «Юридична компаративістика», «Нормотворча діяльність юриста». «Кримінальна юстиція: правові доктрини та принципи правотворчості», «Сучасні інформаційні технології в юридичній діяльності».

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми:

інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність згенерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

Результати навчання:

Результати вивчення дисципліни деталізують програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України, що виявляються:

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- історію виникнення, розвитку та становлення дактилоскопії як галузі науки криміналістики;
- наукові, правові основи і загальнотеоретичні положення та поняття дактилоскопічного дослідження;
- ідентифікаційні та діагностичні завдання, що вирішуються у процесі дактилоскопічних досліджень;
- загальні відомості про будову шкіри на долонях рук людини, папілярних узорів;
- загальні, окремі ознаки папілярних узорів та інші ознаки, які відображаються у слідах папілярних узорів;
- механізм утворення слідів рук;
- загальні правила та технічні засоби виявлення, вилучення, фіксації слідів рук на різноманітних об'єктах;
- фізико-хімічні методи виявлення слідів рук;
- загальні правила попереднього дослідження слідів рук на місці події;
- методику визначення руки та пальця, якими залишені сліди;
- техніку дактилоскопіювання;

- правила роботи з дактилокартами;
- методи фотографування слідів рук на різноманітних об'єктах.

уміти:

- оперувати основними положеннями та поняттями дактилоскопічного дослідження;
- розв'язувати ідентифікаційні та діагностичні завдання дактилоскопічного дослідження;
- використовувати методи виявлення слідів рук;
- використовувати способи фіксації, вилучення слідів рук та пакування об'єктів зі слідами рук;
- використовувати технічні засоби у дактилоскопічному дослідженні;
- визначати типи, види папілярних узорів;
- фотографувати сліди папілярних узорів на різноманітних об'єктах.

володіти:

– навичками збору, узагальнення та аналізу інформації про напрямки подальшого вдосконалення методів і засобів фіксації, вилучення слідів рук та пакування об'єктів зі слідами рук;

– навичками творчого вирішення професійних завдань;

– навичками технічного забезпечення при проведенні слідчих (розшукових) дій;

– прийомами і способами поширення передового досвіду застосування положень дактилоскопічних досліджень в правозастосовчій практиці;

– навичками процесуального оформлення виявлених та вилучених слідів папілярних ліній та узорів для подальшого їх використання в процесі доказування.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма здобуття вищої освіти		заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	кcf	д/б	кcf
Кількість кредитів ECTS– 3	Рік підготовки			
	1-й	-	-	-
	Семестр			
	2-й	-	-	-
Загальна кількість годин – 90	Лекції			
	6 год.	-	-	-
	Семінарські			
	2	-	-	-
	Практичні			
	22 год.	-	-	-
	Самостійна робота			
60 год.	-	-	-	
Вид контролю				

	Залік	-	-	-

3. Тематичний план

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них:				
			Усього годин з викладачем	з них:			Самостійна робота
				Лекцій	Практичних занять	Семінарських занять	
1.	Тема 1. Теоретичні основи дактилоскопічних досліджень.	12	2	2	-	-	10
2.	Тема 2. Механізм виникнення слідів папілярних узорів.	12	2	-	-	2	10
3.	Тема 3. Класифікація папілярних узорів. Методи виявлення слідів папілярних узорів.	12	2	2	-	-	10
4.	Тема 4. Попереднє дослідження слідів папілярних узорів на місці події.	10	-	-	-	-	10
5.	Тема 5. Методика дактилоскопічного дослідження слідів папілярних узорів.	32	22	2	20	-	20
6.	Тема 6. Методика порождеоскопічного дослідження слідів папілярних узорів	12	2	-	2	-	10
Усього годин		90	30	6	22	2	60
Підсумковий контроль: залік							

4. Плани семінарських та практичних занять

денна форма навчання, державне фінансування

Всі практичні заняття проводяться в спеціалізованій аудиторії ННІ № 2 НАВС.

Тема 2. Механізм виникнення слідів папілярних узорів (2 год).

Навчальні питання до семінарського заняття

1. Будова папілярних узорів на різних ділянках долоней пальців рук та підшвах ніг людини.
2. Закономірності виникнення слідів папілярних узорів.
3. Елементи рельєфу шкіри долоней рук.
4. Механізм утворення негативних потожирових слідів папілярних узорів рук.
5. Основні компоненти речовини, що утворює слід.
6. Позитивні та негативні потожирові сліди папілярних узорів.

Загальні методичні поради:

Готуючись до практичного заняття, здобувачі повинні ознайомитись із особливостями методики дослідження слідів папілярних ліній. На запропонованих навчальних об'єктах навчитись виявляти ознаки та вміти їх пояснювати.

Здобувачами по темі виконається одне експертне дослідження, результати потрібно оформити у вигляді висновку експерта.

Також здобувачі повинні дати відповіді на тестові завдання за темою.

Тести знаходяться – на платформі навчального середовища Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, вимовляється «Мудл»): дистанційні курси; навчальна дисципліна «Судова дактилоскопічна експертиза».

Під час вирішення тестових завдань слід уважно прочитати запитання та обрати тільки один варіант відповіді.

Після завершення вирішення тестових завдань здобувачам, під контролем представника професорсько-викладацького складу, слід розпочати перевірку тестових завдань. По завершенню перевірки відбувається спільне обговорення тестових завдань, по яким надані неправильні відповіді, з наведення аргументованих правильних відповідей.

Тема 5. Методика дактилоскопічного дослідження слідів папілярних узорів (20 год).

Навчальні питання та завдання до практичного заняття

1. Методика дактилоскопічного дослідження слідів папілярних узорів рук: поняття та стадії.
2. Етапи проведення дактилоскопічної експертизи.
3. Висновок експерта: структура та зміст.

4. Оформлення фото або ілюстративної таблиці до висновку експерта.

Загальні методичні поради:

Готуючись до практичного заняття, здобувачі повинні ознайомитись із особливостями методики дослідження слідів папілярних ліній. На запропонованих навчальних об'єктах навчитись виявляти ознаки та вміти їх пояснювати.

Здобувачами по темі виконається два експертне дослідження, результати потрібно оформити у вигляді висновку експерта.

Також здобувачі повинні дати відповіді на тестові завдання за темою.

Тести знаходяться – на платформі навчального середовища Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, вимовляється «Мудл»): дистанційні курси; навчальна дисципліна «Судова дактилоскопічна експертиза».

Під час вирішення тестових завдань слід уважно прочитати запитання та обрати тільки один варіант відповіді.

Після завершення вирішення тестових завдань здобувачам, під контролем представника професорсько-викладацького складу, слід розпочати перевірку тестових завдань. По завершенню перевірки відбувається спільне обговорення тестових завдань, по яким надані неправильні відповіді, з наведення аргументованих правильних відповідей.

Заняття №1. Попереднє дослідження.

Завдання по виконанню експертного дослідження слідів пальців рук:

1. З'ясування мети дослідження та питань, які поставлені на вирішення експерта;
2. Оцінка наданих у розпорядження експерта матеріалів з точки зору достатності для вирішення поставлених питань;
3. Формування загального уявлення про досліджувані об'єкти, явища, події, їх ознаки;
4. Встановлення кола інших досліджень наданих об'єктів, що повинні передувати або проводитися після проведення дактилоскопічного дослідження і узгодження їх черговості;
5. Побудова гіпотез;
6. Планування експертного дослідження.

Заняття №2. Роздільне дослідження.

Завдання по виконанню експертного дослідження слідів пальців рук:

1. Всебічне і повне вивчення загальних та окремих ознак досліджуваних слідів (відбитків, відтисків);
2. Формування проміжних висновків про їх придатність для ідентифікації особи.

Заняття №3. Експертний експеримент.

Завдання по виконанню експертного дослідження слідів пальців рук:

1. Перевірка експертних версій, що виникли на попередніх стадіях дослідження; встановлення механізму слідоутворення;
2. Виявлення причинного зв'язку між певними явищами, процесами;
3. Отримання даних, потрібних для вирішення поставлених питань, у тому числі отримання зразків для порівняльного дослідження, зокрема при наданні на дослідження окремих пальців з папілярними узорами.

Заняття №4. Порівняльне дослідження.

Завдання по виконанню експертного дослідження слідів пальців рук:

1. Встановлення збігу або розбіжності загальних та окремих ознак будови папілярних узорів у об'єктах дослідження та зразках для порівняння;
2. Формування проміжного висновку про наявність чи відсутність збігу або розбіжності;
3. Ілюстрування результатів порівняльного дослідження.

Заняття №5. Оцінка результатів дослідження та формулювання висновків.

Завдання по виконанню експертного дослідження слідів пальців рук:

1. Комплексна оцінка результатів проведеного експертного дослідження; Визначення суттєвості встановленого збігу (розбіжності) та ідентифікаційної вагомості комплексу ознак, що збіглися;
2. Оформлення результатів проведеного дослідження.

Заняття №6. Попереднє дослідження.

Завдання по виконанню експертного дослідження слідів долонної поверні рук:

1. З'ясування мети дослідження та питань, які поставлені на вирішення експерта;
2. Оцінка наданих у розпорядження експерта матеріалів з точки зору достатності для вирішення поставлених питань;
3. Формування загального уявлення про досліджувані об'єкти, явища, події, їх ознаки;
4. Встановлення кола інших досліджень наданих об'єктів, що повинні передувати або проводитися після проведення дактилоскопічного дослідження і узгодження їх черговості;
5. Побудова гіпотез;
6. Планування експертного дослідження.

Заняття №7. Роздільне дослідження.

Завдання по виконанню експертного дослідження слідів долонної поверні рук:

1. Всебічне і повне вивчення загальних та окремих ознак досліджуваних слідів (відбитків, відтисків);
2. Формування проміжних висновків про їх придатність для ідентифікації особи.

Заняття №8. Експертний експеримент.**Завдання по виконанню експертного дослідження слідів долонної поверні рук:**

1. Перевірка експертних версій, що виникли на попередніх стадіях дослідження;
2. Встановлення механізму слідоутворення;
3. Виявлення причинного зв'язку між певними явищами, процесами;
4. Отримання даних, потрібних для вирішення поставлених питань, у тому числі отримання зразків для порівняльного дослідження, зокрема при наданні на дослідження фрагменту долонної поверхні руки.

Заняття №9. Порівняльне дослідження.**Завдання по виконанню експертного дослідження слідів долонної поверні рук:**

1. Встановлення збігу або розбіжності загальних та окремих ознак будови папілярних узорів у об'єктах дослідження та зразках для порівняння;
2. Формування проміжного висновку про наявність чи відсутність збігу або розбіжності;
3. Ілюстрування результатів порівняльного дослідження.

Заняття №10. Оцінка результатів дослідження та формулювання висновків.**Завдання по виконанню експертного дослідження слідів долонної поверні рук:**

1. Комплексна оцінка результатів проведеного експертного дослідження; Визначення суттєвості встановленого збігу (розбіжності) та ідентифікаційної вагомості комплексу ознак, що збіглися;
2. Оформлення результатів проведеного дослідження.

За результатами проведеного дослідження здобувачі вищої освіти оформлюють два навчальні висновки з дактилоскопічного дослідження.

Тема 6. Методика порожнеоскопічного дослідження слідів папілярних узорів (2 год).*Навчальні питання та завдання до практичного заняття**Теоретичні питання*

1. Ідентифікаційні ознаки мікрорельєфу папілярних ліній.
2. Способи одержання експериментальних відбитків пор і контурів папілярних ліній.
3. Експертиза слідів мікрорельєфу папілярних ліній.
4. Етапи проведення експертизи.
5. Структура та зміст висновку експерта.
6. Оформлення фото або ілюстративної таблиці до висновку експерта.

Практичні завдання:

1. Глибоке і ретельне дослідження слідів у цілому, окремих ознак папілярних узорів і папілярних ліній, які в них відобразилися, а також їх мікрорельєфу;
2. Аналіз особливостей будови папілярних ліній, оцінка їх сукупності при вирішенні питання щодо придатності слідів для ідентифікації особи;
3. Проведення за елементами мікрорельєфу папілярних ліній порівняльного дослідження слідів зі зразками відбитків (відтисків) папілярних узорів особи, яку перевіряють, та встановлення між ними збігу або розбіжності.

Загальні методичні поради:

Готуючись до практичного заняття, здобувачі повинні ознайомитись із особливостями методики порождеоскопічного дослідження. На запропонованих навчальних об'єктах навчитись виявляти ознаки та вміти їх пояснювати.

Здобувачами по темі виконається одне експертне дослідження, результати потрібно оформити у вигляді висновку експерта.

Також здобувачі повинні дати відповіді на тестові завдання за темою.

Тести знаходяться – на платформі навчального середовища Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, вимовляється «Мудл»): дистанційні курси; навчальна дисципліна «Судова дактилоскопічна експертиза».

Під час вирішення тестових завдань слід уважно прочитати запитання та обрати тільки один варіант відповіді.

Після завершення вирішення тестових завдань здобувачам, під контролем представника професорсько-викладацького складу, слід розпочати перевірку тестових завдань. По завершенню перевірки відбувається спільне обговорення тестових завдань, по яким надані неправильні відповіді, з наведення аргументованих правильних відповідей.

5.Завдання для самостійної роботи

До завдань для самостійної роботи у формі тестового контролю здобувачі вищої освіти можуть отримати доступ на сайті НАВС у розділі «Дистанційні курси» за посиланням: <https://dn.naiau.kiev.ua/login/index.php> за допомогою індивідуального логіну і пароллю.

Тема 1. Теоретичні основи дактилоскопічних досліджень.

Завдання для самостійної роботи:

1. Визначте роль дактилоскопії в системі криміналістичного вчення про сліди злочину.
2. Охарактеризуйте фізіологічні основи письма.
3. Проаналізуйте предмет дактилоскопії.
4. Опишіть складові частини шкіри.
5. Визначте завдання дактилоскопії.

Тема 2. Механізм виникнення слідів папілярних узорів. Класифікація папілярних узорів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати систему класифікації папілярних узорів слідів пальців рук.
2. Визначити типи та види папілярних узорів слідів пальців рук.

Тема 3. Методи виявлення слідів папілярних узорів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Розглянути можливості оброблення слідів папілярних ліній альтернативними методами.

Тема 4. Попереднє дослідження слідів папілярних узорів на місці події.

Завдання для самостійної роботи:

1. Розглянути особливості дактилоскопіювання живих осіб.

Тема 5. Методика дактилоскопічного дослідження слідів папілярних узорів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Ознайомитися з особливостями проведення дактилоскопічного дослідження слідів пальців рук та босих ніг.

Тема 6. Методика пороеджеоскопічного дослідження слідів папілярних узорів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Ознайомитися з особливостями проведення пороеджеоскопічного дослідження слідів папілярних ліній.

Ситуаційні завдання

До завдань для самостійної роботи у формі тестового контролю здобувачі вищої освіти можуть отримати доступ на сайті НАВС у розділі «Дистанційні курси» за посиланням: <https://dn.naiaua.kiev.ua/login/index.php> за допомогою індивідуального логіну і паролю.

Завдання 1

Ви працюєте експертом сектору дактилоскопічної експертизи відділу криміналістичних видів дослідження та обліків Київського НДЕКЦ МВС України.

У приміщенні магазину “Соняшник” по вул. Драйзера, 10, в м. Києві 12.01.2020 р. о 22.00, невідомим була скоєна крадіжка державного майна на суму 5200 гривень. При огляді місця події на віконній шибці були виявлені та вилучені для дослідження сліди долоней рук.

Слідчим в особливо важливих справах СУ ГУ Національної поліції України в м. Києві лейтенантом поліції Корж С.С. за фактом крадіжки було відкрито кримінальне провадження №000-01, а по вилученим слідам долоней

рук призначена дактилоскопічна експертиза. За підозрою у вчиненні злочину був затриманий гр. Пупко М.І., дактилокарта якого була надана Вам на перевірку разом з постановою слідчого.

У постанові про призначення дактилоскопічної експертизи слідчим Корж С.С. були поставлені питання:

- Чи придатні для ідентифікації особи сліди долоней рук, що вилучені при огляді місця події?
- Якщо придатні, то чи залишені вони гр. Пупко М.І.?

Частина 1

1. Які ще питання, крім вказаних у постанові про призначення дактилоскопічної експертизи міг вказати слідчий Корж С.С. при проведенні дослідження слідів долоней рук, вилучених у приміщенні магазину “Соняшник” по вул. Драйзера, 10, в м. Києві 12.01.2020 р.?
2. Які дослідження слідів долоней рук можна провести?
3. Визначить цілі і задачі, що потрібно вирішити при дослідженні слідів долоней рук.
4. Визначить методи, технічні засоби та прийоми, що потрібно застосувати при дослідженні.

Частина 2

1. Як досліджується будова папілярних узорів.
2. Як встановлюється придатність слідів долоней рук, вилучених з місця події для дослідження.
3. Як встановлюється тип, вид, загальні та індивідуальні ознаки вилучених з місця події слідів долоней рук.
4. Як проводиться порівняльне дослідження слідів долоней рук, вилучених з місця події та дактилокарті на ім'я гр-на Пупко О.І.
5. Як оформлюються результати проведених досліджень.

Завдання 2

Ви працюєте експертом сектору дактилоскопічної експертизи відділу криміналістичних видів дослідження та обліків Київського НДЕКЦ МВС України.

У приміщенні квартири по вул. Л. Гавро, 8, в м. Києві 17.01.2020 р. приблизно о 12.00, невідомим була скоєна крадіжка приватного майна на суму 3000 гривень. При огляді місця події на шафі були виявлені та вилучені для дослідження сліди пальців рук.

Слідчим в особливо важливих справах СУ ГУ Національної поліції України в м. Києві лейтенантом поліції Наливайко К.Р. за фактом крадіжки було відкрито кримінальне провадження №000-02, а по вилученим слідам пальців рук призначена дактилоскопічна експертиза. За підозрою у вчиненні злочину був затриманий гр. Панін Л.Л., дактилокарта якого була надана Вам на перевірку разом з постановою слідчого.

У постанові про призначення дактилоскопічної експертизи слідчим Наливайко К.Р. були поставлені питання:

- Чи придатні для ідентифікації особи сліди пальців рук, що вилучені при огляді місця події?
- Якщо придатні, то чи залишені вони гр. Паніним Л.Л.?

Частина 1

1. Які ще питання, крім вказаних у постанові про призначення дактилоскопічної експертизи міг вказати слідчий Наливайко К.Р. при проведенні дослідження слідів пальців рук, вилучених у приміщенні квартири по вул. Л. Гавро, 8, в м. Києві 17.01.2020 р.
2. Які дослідження слідів пальців рук можна провести?
3. Визначить цілі і задачі, що потрібно вирішити при дослідженні слідів пальців рук.
4. Визначить методи, технічні засоби та прийоми, що потрібно застосувати при дослідженні.

Частина 2

1. Як досліджується будова папілярних узорів.
2. Як встановлюється придатність слідів пальців рук, вилучених з місця події для дослідження.
3. Як встановлюється тип, вид, загальні та індивідуальні ознаки вилучених з місця події слідів пальців рук.
4. Як проводиться порівняльне дослідження слідів пальців рук, вилучених з місця події та дактилокарті на ім'я гр. Паніна Л.Л.
5. Як оформлюються результати проведених досліджень.

Завдання 3

Ви працюєте експертом сектору дактилоскопічної експертизи відділу криміналістичних видів дослідження та обліків Київського НДЕКЦ МВС України.

У приміщенні магазину “1000 дрібниць” по вул. А. Навої, 17, в м. Києві 22.01.2021 р. о 21.00, невідомим була вчинена крадіжка державного майна на суму 13200 гривень. При огляді місця події на столі був виявлений та вилучений для дослідження слід долоні руки.

Слідчим в особливо важливих справах СУ ГУ Національної поліції України в м. Києві лейтенантом поліції Малишко А.А. за фактом крадіжки було відкрито кримінальне провадження №000-03, а по вилученому сліду долоні руки призначена дактилоскопічна експертиза. За підозрою у вчиненні злочину був затриманий гр. Ратушняк О.О., дактилокарта якого була надана Вам на перевірку разом з постановою слідчого.

У постанові про призначення дактилоскопічної експертизи слідчим Малишко А.А. були поставлені питання:

- Чи придатні для ідентифікації особи слід долоні руки, що вилучений при огляді місця події?
- Якщо придатний, то чи залишений він гр. Ратушняк О.О.?

Частина 1

1. Які ще питання, крім вказаних у постанові про призначення дактилоскопічної експертизи міг вказати слідчий Малишко А.А. при

проведенні дослідження сліду долоні руки, вилученого у приміщенні магазину “1000 дрібниць” по вул. А. Навої, 17, в м. Києві 22.01.2021 р.

2. Які дослідження сліду долоні руки можна провести?
3. Визначить цілі і задачі, що потрібно вирішити при дослідженні сліду долоні руки.
4. Визначить методи, технічні засоби та прийоми, що потрібно застосувати при дослідженні.

Частина 2

1. Як досліджується будова папілярних узорів.
2. Як встановлюється придатність сліду долоні руки вилученого з місця події для дослідження.
3. Як встановлюється тип, вид, загальні та індивідуальні ознаки вилученого з місця події сліду долоні руки.
4. Як проводиться порівняльне дослідження сліду долоні руки вилученого з місця події та дактилокарті на ім'я гр. Ратушняк О.О
5. Як оформлюються результати проведених досліджень.

Завдання 4

Ви працюєте експертом сектору дактилоскопічної експертизи відділу криміналістичних видів дослідження та обліків Київського НДЕКЦ МВС України.

У приміщенні квартири по вул. Кривоноса, 18, в м. Києві 25.12.2020 р. приблизно о 10.00, невідомим була скоєна крадіжка приватного майна на суму 10000 гривень. При огляді місця події на столі були виявлені та вилучені для дослідження сліди пальців рук.

Слідчим в особливо важливих справах СУ ГУ Національної поліції України в м. Києві лейтенантом поліції Терещенко Л.М. за фактом крадіжки було відкрито кримінальне провадження №000-04, а по вилученим слідам пальців рук призначена дактилоскопічна експертиза. За підозрою у вчиненні злочину був затриманий гр. Мінін Д.А., дактилокарта якого була надана Вам на перевірку разом з постановою слідчого.

У постанові про призначення дактилоскопічної експертизи слідчим Терещенко Л.М. були поставлені питання:

- Чи придатні для ідентифікації особи сліди пальців рук, що вилучені при огляді місця події?
- Якщо придатні, то чи залишені вони гр. Мініним Д.А.

Частина 1

1. Які ще питання, крім вказаних у постанові про призначення дактилоскопічної експертизи міг вказати слідчий Терещенко Л.М. при проведенні дослідження слідів пальців рук, вилучених у приміщенні квартири по вул. Кривоноса, 18, в м. Києві 25.12.2020 р.
2. Які дослідження слідів пальців рук можна провести?
3. Визначить цілі і задачі, що потрібно вирішити при дослідженні слідів пальців рук.
4. Визначить методи, технічні засоби та прийоми, що потрібно застосувати

при дослідженні.

Частина 2

1. Як досліджується будова папілярних узорів.
2. Як встановлюється придатність слідів пальців рук, вилучених з місця події для дослідження.
3. Як встановлюється тип, вид, загальні та індивідуальні ознаки вилучених з місця події слідів пальців рук.
4. Як проводиться порівняльне дослідження слідів пальців рук, вилучених з місця події та дактилокарті на ім'я гр. Мініна Д.А.
5. Як оформлюються результати проведених досліджень.

Завдання 5

Ви працюєте експертом сектору дактилоскопічної експертизи відділу криміналістичних видів дослідження та обліків Київського НДЕКЦ МВС України.

У приміщенні магазину “Сатурн” по вул. Щорса, 15, в м. Києві 20.01.2021 р. о 23.00, невідомим була вчинена крадіжка державного майна на суму 44100 гривень. При огляді місця події на входних дверях був виявлений та вилучений для дослідження слід долоні руки.

Слідчим в особливо важливих справах СУ ГУ Національної поліції України в м. Києві лейтенантом поліції Рудь А.А. за фактом крадіжки було відкрито кримінальне провадження №000-05, а по вилученому сліду долоні руки призначена дактилоскопічна експертиза. За підозрою у вчиненні злочину був затриманий гр. Сало В.В., дактилокарта якого була надана Вам на перевірку разом з постановою слідчого.

У постанові про призначення дактилоскопічної експертизи слідчим Рудь А.А. були поставлені питання:

- Чи придатні для ідентифікації особи слід долоні руки, що вилучений при огляді місця події?
- Якщо придатний, то чи залишений він гр. Сало В.В.?

Частина 1

1. Які ще питання, крім вказаних у постанові про призначення дактилоскопічної експертизи міг вказати слідчий Рудь А.А. при проведенні дослідження сліду долоні руки, вилученого у приміщенні магазину “Сатурн” по вул. Щорса, 15, в м. Києві 20.01.2021 р.
2. Які дослідження сліду долоні руки можна провести?
3. Визначить цілі і задачі, що потрібно вирішити при дослідженні сліду долоні руки.
4. Визначить методи, технічні засоби та прийоми, що потрібно застосувати при дослідженні.

Частина 2

1. Як досліджується будова папілярних узорів.
2. Як встановлюється придатність сліду долоні руки вилученого з місця події для дослідження.
3. Як встановлюється тип, вид, загальні та індивідуальні ознаки вилученого

- з місця події сліду долоні руки.
4. Як проводиться порівняльне дослідження сліду долоні руки вилученого з місця події та дактилокарті на ім'я гр. Сало В.В.
  5. Як оформлюються результати проведених досліджень.

6. Індивідуальні завдання

Тема 1. Теоретичні основи дактилоскопічних досліджень.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Питання дактилоскопії в працях Пуркінє, Фолдса, Гальтона, Локара та інших.

Взаємозв'язок дактилоскопії та трасології.

Значення слідів рук для проведення генетичних, медико-генетичних, судово-медичних, популяційно-генетичних, медико-біологічних досліджень.

Що собою являє дермагліфіки, пальмоскопії, плантоскопії

Тема 2. Механізм виникнення слідів папілярних узорів. Класифікація папілярних узорів.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Властивості папілярних узорів: індивідуальність; стійкість; відновлюваність.

Будова долонної поверхні п'ясті руки.

Загальні ознаки папілярних узорів.

Окремі ознаки (деталі будови) папілярних узорів.

Тема 3. Методи виявлення слідів папілярних узорів.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Особливості застосування фізичних методів виявлення слідів рук та їх характеристика.

Особливості застосування фізико-хімічних методів виявлення слідів рук.

Особливості застосування хімічних методів виявлення слідів рук.

Тема 4. Попереднє дослідження слідів папілярних узорів на місці події.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Загальні правила та способи фіксації і вилучення слідів рук.

Сучасні фізико-хімічні методи виявлення слідів рук.

Методи визначення зросту, статі і віку людини за слідами рук.

Методи визначення руки і пальця, якими залишені сліди.

Тема 5. Методика дактилоскопічного дослідження слідів папілярних узорів.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Поняття та стадії методики дактилоскопічного дослідження слідів папілярних узорів рук.

Етапи проведення дактилоскопічної експертизи.

Структура та зміст висновку експерта.

Оформлення фото або ілюстративної таблиці до висновку експерта.

Виконати завдання:

Оформити висновок експерта сліду папілярного узору (сліду пальця руки) (позитивний висновок).

Оформити висновок експерта сліду папілярних ліній (сліду долонної поверхні руки) (позитивний висновок).

Тема 6. Методика пореджеоскопічного дослідження слідів папілярних узорів.

Підготувати есе за запропонованими темами:

Пороскопічне дослідження.

Єджеоскопічне дослідження.

Виконати завдання:

Оформити висновок експерта сліду папілярного узору (сліду пальця руки) (позитивний висновок).

7. Методи навчання

Стиль навчання активний з використанням інтерактивних технологій.

В основі викладання знаходиться студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, скероване на особистісний саморозвиток здобувачів вищої освіти, для безперервного продовження освіти протягом усього життя.

Методи навчання: бінарні, частково-пошукові; словесні методи (лекція, розповідь-пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (вправи), репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні; інформаційні й евристичні, метод ситуацій, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправлення, робота за індивідуальними завданнями.

Методи навчання

• Словесні

Розповідь-пояснення використовується під час навчання здобувачів протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та здобувачем вищої освіти, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати здобувачів на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою їх викладач активізує діяльність здобувачів, ставлячи їм запитання для роздумів, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція слугує для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика

нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

• **Наочні методи**

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та демонстрації власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

• **Практичні методи:** виконання практичних вправ. Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а слугують лише для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань.

• **Навчальна робота під керівництвом викладача** – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів, виконання розрахунково-графічних робіт (навчальні експертизи).

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – залік, усне та письмове опитування. Контроль самостійної та індивідуальної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених даною програмою.

Методи контролю.

Методи поточного контролю:

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- підготовка есе;
- поняттєвий диктант;
- захист проєктів (презентацій);
- поняттєве вправляння;
- розрахунково-графічні роботи (навчальні експертизи);
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, наукові доповіді, презентації, вирішення практичних завдань і тестів, моделювання ситуацій, творчі, проєктні й реферативні роботи, розрахунково-графічні роботи (навчальні експертизи).

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом практичних занять, а також шляхом: проведення експрес-опитувань, тестування, поняттєве вправляння, підготовки доповідей і рефератів, розрахунково-графічні роботи (навчальні експертизи). Форми поточного контролю з кожної теми визначає викладач. При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів і вміння застосовувати їх на практиці.

Практичні заняття проводяться двома науково-педагогічними працівниками, оскільки, з врахуванням специфіки відпрацювання практичних завдань з використанням можливостей спеціалізованих навчальних аудиторій з інсценованою слідовою картиною кримінальних правопорушень (експертна ситуація з відповідним навчальним об'єктом), навчальна група завчасно поділяється на дві підгрупи.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Структура білета передбачає одне теоретичне питання та ситуаційне завдання.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

Критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних ситуаційних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, семінарських та консультаціях, результати самостійної роботи осіб, що навчаються) рекомендується проводити за критеріями:

Завдання, задачі, роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково або невчасно, а відповідь містить суттєві помилки методичного характеру;
- 60% - завдання виконано повністю, але невчасно, а відповідь містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте відповідь містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (% від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
- 60% - завдання виконано повністю і вчасно, висновки містять окремі недоліки, судження особи, що навчається не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте висновки містять окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)							Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60%</i>							<i>max 40%</i>	<i>max 100%</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	С.р.	Залік	
5	5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище від середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Інструменти. Використання інструментів, що входять до переліку криміналістичної техніки обирається викладачем, виходячи з теми навчальної дисципліни.

Обладнання. Для закріплення теоретичних знань та відпрацювання практичних навичок здобувачами вищої освіти за темами навчальної дисципліни необхідно використовувати навчально-тренувальні полігони та спеціалізовані навчальні аудиторії.

Програмне забезпечення.

Під час проведення занять в очному (offline) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

- інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка.

Під час проведення занять в змішаному (blended) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

- доступ до дистанційних навчальних курсів дисциплін на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформах Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment).

Під час проведення занять без очної складової в дистанційному режимі (on-line) за вибором викладача використовується:

- програмне забезпечення через мережу Інтернет.

На платформах Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) розміщені допоміжні матеріали.

10. Перелік питань/завдань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Перелік питань для підсумкового контролю:

1. Історія виникнення, становлення та розвитку дактилоскопії як галузі науки криміналістики.
2. Трасологічна характеристика долонної поверхні кисті руки.
3. Загальні правила виявлення слідів рук на місці події.
4. Значення інформативності слідів рук для проведення генетичних, медико-генетичних, судово-медичних, популяційно-генетичних, медико-біологічних досліджень.
5. Умови утворення потожирових слідів рук людини. Основні компоненти речовини, що утворює слід.
6. Загальні правила та способи фіксації і вилучення слідів рук.
7. Предмет, об'єкт та завдання дактилоскопічних досліджень.
8. Загальні положення методики дактилоскопічних досліджень.
9. Особливості проведення додаткової, повторної та комісійної дактилоскопічної експертизи.
10. Загальні відомості про будову шкіри людини.
11. Фізичні методи виявлення слідів рук та їх характеристика.

12. Загальні правила роботи з дактилокартами.
13. Будова папілярних узорів на різних ділянках долоней пальців рук та підшвах ніг людини.
14. Система класифікації папілярних узорів слідів пальців рук.
15. Способи пакування об'єктів зі слідами рук.
16. Види та різновиди папілярних узорів слідів пальців рук.
17. Позитивні та негативні потожирові сліди папілярних узорів.
18. Загальні правила та технічні засоби виявлення слідів рук на різноманітних матеріалах.
19. Будова папілярних узорів.
20. Структура та зміст висновку експерта.
21. Загальні та окремі ознаки папілярних узорів.
22. Візуальні методи виявлення слідів рук.
23. Правила оформлення ілюстративної таблиці до висновку експерта.
24. Підстави для класифікації папілярних узорів слідів пальців рук.
25. Закономірності виникнення слідів папілярних узорів.
26. Перевірка слідів папілярних узорів рук за дактилокартами.
27. Механізм утворення негативних потожирових слідів папілярних узорів рук.
28. Методика визначення руки та пальця, якими залишені сліди.
29. Техніка дактилоскопіювання.
30. Методика визначення росту, статі та віку особи за слідами рук.
31. Система класифікації методів виявлення слідів папілярних узорів.
32. Особливості дактилоскопіювання живих осіб.
33. Сліди дотику, захвату та надавлювання.
34. Суть порівняльного дослідження слідів рук.
35. Оцінка результатів дослідження та формулювання висновку.
36. Особливості дослідження викривлених слідів.
37. Будова папілярного узора.
38. Правила фотографування слідів папілярних ліній.
39. Напрямки використання інформації, одержаної при дослідженні слідів рук.
40. Особливості виявлення слідів рук парами йоду.
41. Правила пакування об'єктів зі слідами рук на місці події.
42. Дактилоскопіювання трупів при пошкодженні або руйнуванні епідермісу пальців рук.
43. Питання, які вирішує дактилоскопічна експертиза.
44. Способи фіксації та вилучення слідів рук на місці події.
45. Види попередніх досліджень слідів рук.
46. Вимоги до матеріалів, що надсилаються на дактилоскопічну експертизу.
47. Деталі будови папілярних узорів. Інші ознаки, що відображаються у слідах папілярних узорів.
48. Дактилоскопіювання трупів без зміни шкірного покриву рук.
49. Визначте вид папілярних узорів на наданій дактилокарті.

50. Поняття та стадії методики дактилоскопічного дослідження слідів папілярних узорів рук.
51. Механізм слідоутворення та особливості класифікації слідів рук.
52. Завиткові папілярні узорі: поняття, характеристика.
53. Ідентифікаційні ознаки мікрорельєфу папілярних ліній.
54. Способи одержання експериментальних відбитків пор і контурів папілярних ліній.
55. Експертиза слідів мікрорельєфу папілярних ліній.
56. Попереднє дослідження слідів рук.
57. Детальне дослідження слідів рук.
58. Дослідження шкірних узорів у експериментальних відбитках-зразках.
59. Петльові папілярні узорі: поняття, характеристика.
60. Поняття та стадії порождеоскопічного дослідження слідів папілярних ліній.
61. Характеристика окремих ознак папілярних узорів.
62. Дугові папілярні узорі: поняття, характеристика.
63. Пальмоскопії та дактилоскопії: поняття, завдання.
64. Правові, організаційні та методичні засади проведення дактилоскопічних досліджень.
65. Використання спеціальних знань при проведенні дактилоскопічних досліджень.
66. Підстави для класифікації та види слідів рук, виявлених на місці події.
67. Виявлення сліду папілярного узору за допомогою фізичного методу.
68. Виявлення сліду папілярного узору за допомогою фізико-хімічного методу.
69. Виявлення сліду папілярного узору за допомогою хімічного методу.
70. Взаємозв'язок дактилоскопії та трасології.
71. Види папілярних узорів на різних ділянках долоней рук.
72. Визначте центр папілярного узору.
73. Встановлення індивідуальної сукупності ознак шкіряного узору, відображеного у сліді.
74. Криміналістичне значення слідів рук.
75. Дельта у папілярному узорі. Які папілярні узорі мають дельту?

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
2. Кримінальний кодекс України : за станом на 5 квітня 2001 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид. Київ : Парлам. вид-во, 2001. 131 с. (Бібліотека офіційних видань).
3. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події

- : затверджено Наказом МВС України від 03.11.2015 р. № 1339
URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15>
4. Про судову експертизу : № 4038-ХІІ за станом на 25 лютого 1994 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид. Київ : Парлам. вид-во, 1994. № 28. 232 с. (Закон України).
  5. Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України : затверджено Наказом МВС України від 03.11.2015 р. № 1343
URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15>
  6. Дубовий О.П., Лукашенко В.Я., Рибілко Я.В. та ін. Криміналістичне дослідження слідів рук : наук.-практ. посіб. [За ред. Я.Ю. Кондратьєва]. Київ : Атіка, 2000. 152 с.
  7. Криміналістичне дослідження слідів рук: Наук.-практ. посіб. / Дубовий О.П., Лукашенко В.Я., Рибілко Я.В. та ін. / [За ред. Я. Ю. Кондратьєва]. Київ: Атіка, 2000. 152 с.
  8. Кобилянський О.Л., Кофанов А.В. Криміналістика : конспект лекцій. Київ, 2019. 380 с.
  9. Криміналістика : підручник / В.В. Пясковський, Ю.М. Черноус, А.В. Самодін та ін. ; за ред. В.В. Пяскового. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ, Філія вид-ва «Право», 2020. 752 с.
  10. Полтавський А.О. До проблеми правового забезпечення функціонування дактилоскопічних обліків органів внутрішніх справ України. *Теорія та практика криміналістичного забезпечення розкриття та розслідування злочинів у сучасних умовах*. Ч. 1. Київ, 2001. С. 306-311.

Додаткова

11. Судово-експертна діяльність. Довідник для експертів. Експерта служба МВС України. Київ: 2001.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Президента України. URL:<http://www.president.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL:<http://www.kmu.gov.ua>
3. Офіційний сайт Міністерства Юстиції України. URL:<http://www.minjust.gov.ua/>
4. Міністерство внутрішніх справ України. URL:<http://www.mvs.gov.ua>.
5. Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр України. URL: (<http://www.dndekc.mvs.gov.ua>).
6. Київський науково-дослідний інститут судових експертиз. URL: <http://www.kniise.com.ua>.
7. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL:<http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Каталог юридичних ресурсів. URL:<http://www.ageyev.org/libweb/>
9. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: (<http://www.gntb.gov.ua>).
10. Національна парламентська бібліотека України.

URL:<http://www.nplu.kiev.ua/>.

11. Національна академія внутрішніх справ / Мультимедійний підручник «Криміналістика».

[URL:<http://www.naiu.kiev.ua/books/kruminalist/index.html>](http://www.naiu.kiev.ua/books/kruminalist/index.html)

Підписи авторів:

Олена КОФАНОВА